

Valentin Vodnik

1758 – 1819

Valentin Vodnik se je rodil 3. februarja 1758 v Zgornji Šiški pri Ljubljani v kmečko-obrtniški družini. Eno leto se je izobraževal pri stricu v novomeškem samostanu. Nato je leta 1769 v Ljubljani začel obiskovati latinsko gimnazijo. Ko jo je končal, je stopil v frančiškanski red. Študiral je filozofijo in bogoslovje. Leta 1779 je objavil prvo pesem v **Pisanicah**.

Za duhovnika je bil posvečen leta 1782 na otoku Krku. Bil je pomožni duhovnik v Sori pri Medvodah, na Bledu, kaplan v Ribnici in od 1793 župnik na Koprivniku nad Bohinjem.

Vodnik se je v začetku ukvarjal s pesništvom. Svoje prve pesmi je objavljajal v zborniku Marka Pohlina **Pisanice**, med katerimi je bolj znana **Zadovolni Kranjc**, to je hvalnica preprostem Slovencu.

Spoznal se je z Žigo Zoisom, ki ga je takoj pritegnil k svojim literarnim načrtom. Zois mu je pomagal do službe v Ljubljani. Svoje pesniško delo je po srečanju z Zoisom povezal z ostalimi razsvetlenskimi idejami. Pesem z naslovom **Pesma na moje rojake**, govori o tem, da imajo Slovenci vse pogoje - naravne danosti in bistrost, vendar se morajo za uspeh tudi sami potruditi, obenem pa je svarilo pred lenobo –

... lenega čaka strgan rokav, palca beraška, prazen bokal ...

V letih 1795-98 je urejal slovenski gospodarsko-poučni koledar z naslovom Velika pratika, nato pa še od 1798 - 1806 Malo pratiko, v katerih je objavljajal svoje pesmi in iz katerih se je marsikateri Slovenec naučil brati.

V letih 1798-1800 je urejal časopis **Lublanske novice**, ki je izhajal dvakrat tedensko..

Leta 1799 je izdal prevod **Kuharskih bukev**.

Leta 1806 pa svojo prvo pesniško zbirko **Pesme** za pokušino. Pozneje ji je sledila še zbirka **Pesmi za brambovce**.

Od leta 1798 je bil profesor v gimnaziji. Delo v šoli mu je pokazalo potrebe po učbenikih. Leta 1809 je izdal nemško knjigo Zgodovino Kranjske, Trsta in Goriške, za verouk je v slovenščino prevedel mali katekizem.

Najpomembnejše učne knjige je napisal v času Ilirskih provinc.

To so bile:

- leta 1811 Abeceda za prve šole in Pismenost ali Gramatika za prve šole

- leta 1812 pa Abeceda ali Azbuka

- leta 1818 je prevedel zadnjo knjigo Jana Matouška Babištvo ali Porodničarski Vuk za babice.

V času Ilirskih provinc je objavil hvalnico *Ilirija oživljena*, v kateri se je zahvaljeval Napoleonu za sodelovanje pri slovenskem prerodu.

V zadnjih letih njegovega življenja je opazna pesem **Moj spominek**, v kateri je opisal svojo življensko pot.

Na poti po Ljubljani naletimo na Vodnikov spomenik, na katerem so vklesani verzi iz te pesmi:

Ne hčere ne sina
po meni ne bo,
dovolj je spomina:
me pesmi pojo

8. januarja 1819 je Valentin Vodnik umrl.

Bil je pravi človek 18. stoletja, z izrazitim pedagoškim čutom in poslušom za potrebe časa. Za slovenski narod je opravil ogromno delo.